

SODBA MEH ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 75815/01)

SODBA

STRASBOURG

9. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji, opredeljenimi v drugem odstavku 44. člena konvencije. Glede oblike bo sodba lahko delno spremenjena.

V zadevi Meh proti Republiki Sloveniji
Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija), ki je zasedalo na seji senata
v sestavi

gospodov J. HEDIGANA, predsednika,
B. M. ZUPANČIČA,
gospe M. TSATSA-NIKOLOVSKE,
gospodov V. ZAGREBELSKYJA,
E. MYJERJA,
DAVIDA THORA BJÖRGVINSSONA,
gospe I. ZIEMELE, sodnikov,
in gospoda V. BERGERJA, vodje sodne pisarne sekcije,

po obravnavi pritožbe na svoji seji 9. marca 2006 razglaša naslednjo sodbo,
sprejeto na ta datum:

POSTOPEK

1. Povod za zadevo je pritožba (št. 75815/01), vložena proti Republiki Sloveniji, katere trije državljani te države, gospoda Vinko Meh in sin Vinko Meh ter gospa Darinka Meh (v nadaljnjem besedilu pritožniki), so se 11. septembra 2001 obrnili na Sodišče na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu konvencija).
2. Pritožnike zastopajo odvetniki odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu vlada) zastopa njen predstavnik, generalni državni pravobranilec, g. L. Bembič.
3. Sklicujoč se na prvi odstavek 6. člena konvencije so pritožniki navedli, da je bil

notranji postopek, v katerem so bili kot stranke udeleženci, čezmerno dolgotrajen. Opozorili so tudi na pretežno odsotnost učinkovitega notranjega pravnega sredstva, ki bi jim omogočil pritožiti se zoper nerazumno dolgo trajanje tega postopka (13. člen konvencije).

4. Sodišče je 7. maja 2004 sklenilo, da bo razloge za pritožbo iz naslova dolgotrajnega postopka in pomanjkanja tozadevnega pravnega sredstva posredovalo vladi. Sklicujoč se na tretji odstavek 29. člena konvencije je Sodišče sklenilo, da bo hkrati proučilo dopustnost in upravičenost pritožbe.

DEJANSKI STAN

5. Pritožniki oba Vinka Meh, oče in sin, ter hči Darinka so slovenski državljani, rojeni 1. 1933, 1970 oziroma 1967, in stanujoči v Šoštanju.

6. Dejanski stan zadeve, kot so ga predstavile stranke, je mogoče povzeti, kot sledi v nadaljevanju.

7. 7. aprila 1998 so pritožniki prek svojih odvetnikov na Okrožnem sodišču Celje sprožili odškodninsko tožbo zoper zavarovalnico.

8. 25. novembra 1998 in 2. aprila 1999 so pritožniki od sodišča zahtevali sklic obravnave.

9. 6. septembra 1999 je sodišče imelo obravnavo.

10. 15. oktobra 1999 je bil imenovan zdravniški izvedenec, ki je svoje izvedensko mnenje pripravil 31. maja 2001.

11. Pritožniki so 11. februarja, 29. marca, 25. oktobra, 21. decembra 2000 in 13. marca 2001 od sodišča zahtevali, da jim pošlje izvedensko mnenje.

12. 10. oktobra 2001 je sodišče imelo obravnavo.

13. 30. oktobra 2001 so pritožniki s toženo stranko sklenili prijateljsko poravnavo in umaknili svoj zahtevek.

14. 4. decembra 2001 je sodišče zaključilo postopek.

PO PRAVU

I. O DOMNEVNI KRŠITVI PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

15. Pritožniki se pritožujejo nad čezmernim trajanjem postopka. Sklicujejo se na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi takole:

“Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli obtožbah zoper njega (.....) ter v razumnem roku odloča (.....) sodišče«

16. Pritožniki opozarjajo na dejansko neučinkovita pravna sredstva, ki so na voljo v Sloveniji, za pritožbo nad čezmerno dolgim trajanjem sodnega postopka. 13. člen konvencije določa:

“Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so

kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.“

A. O dopustnosti

17. Vlada se sklicuje na to, da niso bila izčrpana vsa notranja pravna sredstva.

18. Pritožniki to tezo izpodbijajo, češ, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo, premalo učinkovita.

19. Sodišče poudarja, da je sedanja pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger p. Sloveniji (dec.) št. 42320/98, 2. oktober 2001) in Lukenda p. Sloveniji, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh dveh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor vlade o neizčrpanju vseh notranjih pravnih sredstev, saj je presodilo, da pravna sredstva, ki so bila pritožnikom na voljo, niso bila učinkovita.

20. Kar zadeva sedanji konkretni primer, Sodišče meni, da vlada ni dala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi Sodišče navedlo na to, da bi ugotovilo razliko med zadevo, ki jo proučuje, in predhodnimi zadevami in bi se tako oddaljilo od svoje siceršnje sodne prakse.

21. V ostalem Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno slabo utemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije. Poleg tega poudarja, da pritožba ne zadeva ob noben drug razlog za nedopustnost. Zatorej jo je treba razglasiti za dopustno.

B. O vsebini

1. Prvi odstavek 6. člena

22. Obdobje, ki se upošteva, se je začelo 7. aprila 1998, to je z dnem, ko so pritožniki sprožili postopek pred Okrožnim sodiščem Celje, in se končalo 4. decembra 2001, to je na dan, ko je sodišče zaključilo postopek. Torej je postopek trajal okoli tri leta in osem mesecev, tekel pa je na eni stopnji sojenja.

23. Sodišče opozarja, da se razumno trajanje postopka presoja glede na okoliščine primera in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomembnosti spora za zainteresiranega (glej, med številnimi drugimi zadevami, Frydlender p. Franciji (GC), št. 30979/96, odst.43, CEDH 2000-VII).

24. Sodišče po proučitvi vseh elementov, ki so mu bili predloženi, in ob upoštevanju svoje sodne prakse na tem področju meni, da je bilo v konkretnem primeru trajanje pravnega postopka pred prvostopenjskim sodiščem čezmerno dolgo in da ne izpolnjuje zahteve po “razumnem roku”.

Iz tega izhaja, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

25. Sodišče spomni, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi in možnost pritožbe zaradi nespoštovanja obveznosti, ki jo nalaga prvi odstavek 6. člena, da se o zadevi odloča v razumnem roku (glej Kudla

proti Poljski (GC), št. 30210/96, odst. 156, CEDH 2000–XI). Sodišče poudarja, da so bili ugovori in argumenti vlade že predhodno zavrženi (glej že omenjeno sodbo v zadevi Lukenda), in ne vidi razloga za drugačno odločitev v sedanjem primeru.

26. Zato Sodišče meni, da je bil v konkretnem primeru kršen 13. člen konvencije, ker v domačem pravu ni bilo pravnega sredstva, ki bi pritožnikom omogočilo uresničitev njihove pravice do tega, da bi bila njihova zadeva obravnavana v razumnem roku v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije.

II. O UPORABI 41. ČLENA KONVENCIJE

27. Po določilih 41. člena konvencije,

“Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbene stranke dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je to potrebno, nakloni pravično zadoščenje.”

A. Škoda

28. Pritožniki zahtevajo 15 000 evrov iz naslova moralne škode.

29. Vlada ugovarja tem zahtevam.

30. Sodišče meni, da so pritožniki utrpeli določeno moralno škodo. Da bi odločilo pravično, jim iz tega naslova prisodi 2 400 evrov.

B. Stroški in izdatki

31. Pritožniki zahtevajo tudi okoli 955 evrov za stroške in izdatke, ki so jih imeli pred Sodiščem.

32. Vlada meni, da so te zahteve pretirane.

33. V skladu s sodno prakso Sodišča lahko pritožnik pridobi povračilo svojih stroškov in izdatkov samo, če je ugotovljena njihova resničnost, potrebnost in razumna višina. Zato Sodišče v konkretnem primeru, pri čemer upošteva elemente, ki jih ima na voljo, in zgoraj navedena merila, meni, da je prisoditev celotnega zahtevanega zneska razumna.

C. Zamudne obresti

34. Sodišče meni, da je stopnjo zamudnih obresti primerno opreti na obrestno mero za mejno posojanje Evropske centralne banke, povečano za tri odstotne točke.

S TO UTEMELJITVIJO SODIŠČE SOGLASNO

1. izjavi, da je pritožba dopustna;

2. trdi, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena konvencije;

3. trdi, da je šlo za kršitev 13. člena konvencije;

4. odredi,

a) da mora država obtoženka pritožnikom v treh mesecih po datumu, ko bo sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije postala dokončna, nakazati 2 400 evrov (dva tisoč štiri sto evrov) za moralno škodo in 955 evrov (devet sto petinpetdeset evrov) za stroške in izdatke, poleg kakršnega koli zneska, dolžnega iz naslova davkov;

b) da se bodo ti zneski v obdobju po izteku zgoraj navedenega roka in vse do izplačila povečali za zamudne obresti po stopnji, ki je enaka obrestni meri na mejno posojanje Evropske centralne banke, veljavni v tem obdobju, povečana za tri odstotne točke;

5. v ostalem zavrne zahtevo za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v francoskem jeziku, nato pisno posredovano 9. marca 2006 na podlagi drugega in tretjega odstavka 77. člena poslovnika.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Vodja sodne pisarne Predsednik